

រោគឆ្លង ផ្លែក (Plague)

មេរោគឆ្លង ផ្លែក គឺជាមេរោគឆ្លងឆ្លងមួយ វាកើតឡើងដោយមេរោគ ដែលជួនកាលមាននៅជាមួយសត្វកណ្តុរ, សត្វកំប្រុក, ពួកសត្វកកែរផ្សេងៗទៀត ហើយនិងថ្មីឆ្កែទាំងឡាយ។ មេរោគឆ្លងនេះមានច្រើនប្រភេទ : ជម្ងឺគ្រុនម្យ៉ាងមានកូនកណ្តុរចុះផងក្នុងផង, ជម្ងឺហើមស្បែកដោយមេរោគឆ្លងខ្លាំង ហើយអាចរាលដាល ហើយនិងរោគពុលឈាមដោយមេរោគឆ្លង។

ជម្ងឺគ្រុនម្យ៉ាងមានកូនកណ្តុរចុះផងក្នុងផង (ភាគច្រើន)

តើខ្ញុំឆ្លងមេរោគ ដោយរបៀបណា?	លោកអ្នកអាចមានជម្ងឺគ្រុនម្យ៉ាងមានកូនកណ្តុរចុះផងក្នុងផងបើសិន : <ul style="list-style-type: none"> • លោកអ្នកមានពួកសត្វកកែរមានរោគខាំ ឬថែ ឬ • មានមេរោគឆ្លងចូលតាមកន្លែងរបួស ឬកន្លែងឆ្អែក។
តើវាគ្រោះថ្នាក់ឬទេ?	គ្រោះថ្នាក់។ បើសិនជាលោកអ្នកមិនទៅព្យាបាលភ្លាមៗទេ, លោកអ្នកអាចស្លាប់បាន។
តើវាឆ្លងដែរឬទេ?	ទេ។ លោកអ្នកមិនអាចទទួលបានជម្ងឺគ្រុនម្យ៉ាងមានកូនកណ្តុរចុះផងក្នុងផងពីអ្នកដទៃបានទេ។
តើវាមានអាការៈ រោគរបៀបណា ដែរ?	អាការៈរោគដំបូងកើតមានឡើងក្នុងកំឡុងពេលពី 2-6 ថ្ងៃ: <ul style="list-style-type: none"> • ជម្ងឺគ្រុន • គ្រុនរងា (ព្រី) ហើយ • ហើមនិងក្រពេញរាងឈាមនៅក្នុងក, ខាងក្រោមដៃ ឬ ក្រចៀន ពេលក្រោយមកទៀត លោកអ្នកអាចមានប្រភេទមេរោគឆ្លង, ហៅថា រោគពុលឈាម។

ជម្ងឺហើមស្បែកម្យ៉ាងដោយមេរោគឆ្លងខ្លាំងហើយអាចរាលដាល

តើខ្ញុំឆ្លងមេរោគ ដោយរបៀបណា?	លោកអ្នកអាចមានជម្ងឺហើមស្បែកម្យ៉ាងដោយមេរោគឆ្លងខ្លាំងហើយអាចរាលដាលបើសិន : <ul style="list-style-type: none"> • លោកអ្នកនៅជិតមនុស្សមានមេរោគឆ្លង ឬសត្វ, ឬ • លោកអ្នកស្រូបធុរកិច្ច ឬចំហាយចូលតាមដង្ហើម, ដែលបានបញ្ចេញនៅពេលធារវង់ជនរាយប្រហារ។
តើវាគ្រោះថ្នាក់ឬទេ?	គ្រោះថ្នាក់។ បើសិនជាលោកអ្នកមិនទៅព្យាបាលភ្លាមៗទេ, លោកអ្នកអាចស្លាប់បាន។ មនុស្សណាដែល បាននៅជិតលោកអ្នក ក៏ត្រូវការព្យាបាលផងដែរ។
តើវាឆ្លងដែរឬទេ?	ឆ្លង។ លោកអ្នកអាចទទួលបានជម្ងឺហើមស្បែកម្យ៉ាងដោយមេរោគឆ្លងខ្លាំងហើយអាចរាលដាលពីមនុស្ស ដែលមានជម្ងឺរួចមកហើយ។
តើវាមានអាការៈ រោគរបៀបណា ដែរ?	អាការៈរោគដំបូងកើតមានឡើងក្នុងកំឡុងពេលពី 1-3 ថ្ងៃ : <ul style="list-style-type: none"> • ជម្ងឺគ្រុន • ភាពទន់ខ្សោយ។ នៅក្នុងពេលពីរបីថ្ងៃ, លោកអ្នកនឹងមានជម្ងឺហើមស្បែក ហើយ: <ul style="list-style-type: none"> • ភាពដកដង្ហើមហត់ៗ • ឈឺច្រែងនិងក្អក។ (ជួនពេលខ្លះមានឈាម ឬទឹកសំបោរអន្លិលៗ) ពេលក្រោយមកទៀត លោកអ្នកអាចមានប្រភេទមេរោគឆ្លង, ហៅថា រោគពុលឈាម។

តើខ្ញុំប្រហែលជាអាចមានជម្ងឺពុលឈាមដោយមេរោគឆ្លងរបៀបណា?

លោកអ្នកប្រហែលជាអាចមានជម្ងឺនេះ បើសិនជាលោកអ្នកបាន ខាំដោយពួកសត្វកកែរមានមេរោគ ឬថែឆ្អែក។ ឬវាអាចហាក់ជម្ងឺនៃ ជម្ងឺគ្រុនម្យ៉ាងមានកូនកណ្តុរចុះផងក្នុងផង ឬជម្ងឺហើមស្បែកម្យ៉ាង ដោយមេរោគឆ្លងខ្លាំង ហើយអាចរាលដាល។

អាការៈរោគនេះដួងជម្ងឺគ្រុនម្យ៉ាងមានកូនកណ្តុរចុះផងក្នុងផងអញ្ចឹង, ប៉ុន្តែលោកអ្នកក៏មាន :

- ឈឺចុកនៃពោះ,
- ស្បែក, ហើយ
- ដុំឈាមនៅក្រោមស្បែកលោកអ្នក, ដូចជាជាំសាច់។

តើខ្ញុំធ្វើយ៉ាងណាបើសិនជាខ្ញុំគិតថាមានមេរោគឆ្លងនេះ ?

ទូរស័ព្ទទៅរដ្ឋប្បវេណីរបស់លោកអ្នក ឬមន្ទីរពេទ្យភ្លាមៗ។ លោកអ្នកត្រូវតែព្យាបាលជា បន្ទាន់ ឬ លោកអ្នកប្រហែលអាចស្លាប់។

សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម...

ទូរស័ព្ទទៅ CDC (Centers for Disease Control) សំរាប់ព័ត៌មានជា ភាសាអង់គ្លេស :

- 800-CDC-INFO (800-232-4636)
- 888-232-6348 (TTY)

ឬទូរស័ព្ទភាសាខ្មែរ : www.bt.cdc.gov/agent/plague
www.dhs.ca.gov/epo